

Finansdepartementet
Diarienummer Fi2025/01969
E-post: fi.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till e-post:
fi.ofa.dof.remisser@regeringskansliet.se

Höörskommuns remissvar gällande Anpassningar till AI-förordningen

Sammanfattning av remissvar

Arbetet med regulatoriska sandlådor är avgörande för hur den offentliga sektorn kommer att lyckas med att implementera lösningar för effektivare och säkrare användning av AI. För att sandlådorna ska fungera rättssäkert och effektivt krävs att ansvarig myndighet har tillgång till tvärvetenskaplig kompetens (juridisk, teknisk och projektspecifik). Vi föreslår att detta formuleras som ett ska-krav, då många kommuner saknar egen fördjupad AI- och juridisk kompetens. Utan stöd riskerar sandlådorna att bli otillgängliga för mindre kommuner, vilket skapar ojämlikhet.

Avgifter för deltagande i sandlådor riskerar att utesluta kommuner med begränsade resurser. Vi efterfrågar därför:

- En modell där avgifter inte blir ett hinder för mindre kommuner.
- Differentierade avgifter eller statligt stöd för att säkerställa bred delaktighet.

Vi stöder förslaget om nya sekretessbestämmelser i OSL för att underlätta informationsutbyte i sandlådor, men ser ett stort behov av vägledning för tillämpningen i relation till offentlighetsprincipen och GDPR.

Kommunen stöder utredningens förslag att Post- och telestyrelsen (PTS) ska vara samordnande marknadskontrollmyndighet med ansvar för:

- Huvudsaklig kontakt med allmänheten.
- Åtgärder enligt artikel 62.1 b–d i AI-förordningen.
- Generell vägledning om AI-förordningen.

Kommunen anser att PTS bör fungera som en "en-väg-in"-portal för både operatörer och allmänhet samt ha ett särskilt ansvar att stödja andra marknadskontrollmyndigheter med expertkunskap i komplexa ärenden. För att detta ska fungera krävs ett effektivt informationsutbyte mellan myndigheterna.

Att forma en ansvarsfull AI-styrning är en avgörande global utmaning som kräver internationellt erfarenhetsutbyte och samarbete. Sverige bör, i samverkan med EU, verka för etiska och demokratiska ramverk samt säkerställa en god implementering av AI-förordningen. Ömsesidigt lärande och fokus på mänskliga relationer är centralt för att undvika teknik som underminerar empati.

Höörskommuns remissvar

Kapitel 7: Anmälade myndigheter och anmälda organ

7.5.1 Myndigheter som bör övervägas

Två svenska myndigheter är relevanta att överväga som anmälade myndigheter enligt AI-förordningen. Dessa är Swedac och Läkemedelsverket. (sid. 311)

Kommunen står bakom bedömningen att Swedac och Läkemedelsverket är relevanta som anmälade myndigheter enligt AI-förordningen. Detta med bakgrund av de krav som ställs på dem enligt AI-förordningen gällande tillräckligt med personal som besitter lämplig kompetens och nödvändig sakkunskap.

7.5.4 Bedömning och övervakning av anmälda organ genom ackreditering

Swedac bör bedöma och övervaka anmälda organ genom ackreditering. Läkemedelsverket bör inte bedöma och övervaka anmälda organ genom ackreditering. En sådan reglering följer av befintliga bestämmelserna i 7 –9 a §§ lagen om ackreditering och teknisk kontroll. Någon ytterligare reglering behövs därför inte. (sid. 320)

Ackreditering innebär kontroller av att uppdragen utförs opartiskt, korrekt, och grundas på internationellt erkända standarder. Kommunen ställer sig positiva till att Swedac ges uppdraget att ackreditera anmälda organ. Idag är huvudregeln i Sverige att Swedac bedömer och övervakar anmälda organ där de är anmälade myndighet. Detta anser vi bör fortsätta baserat på deras erfarenhet och kunskap. Då medicinska produkter inte inkluderas enligt 9a§ lagen om ackreditering instämmer vi i att Läkemedelsverket inte bör bedöma genom ackreditering.

7.5.5 Anmält organ enligt artikel 43.1 tredje stycket

Kompletteringslagen ska innehålla en bestämmelse om att den marknadskontrollmyndighet som avses i artikel 74.8 i AI-förordningen ska fungera som anmält organ enligt artikel 43.1 tredje stycket i förordningen. Kompletteringsförordningen ska innehålla en bestämmelse om att IMY är den myndigheten. (sid.322)

Artikel 74.8 innehåller en hänvisning till "de behöriga tillsynsmyndigheterna för dataskydd" enligt EU:s dataskyddsförordning och EU:s brottsdirektiv. Då IMY är den behöriga tillsynsmyndigheten i Sverige ser vi som kommun det naturligt att IMY föreslås som marknadskontrollmyndighet.

Kapitel 9: Samordning, samverkan och vissa sekretessfrågor

9.5.1 Ansvar att leda en samordningsfunktion

Höörskommun tillstyrker en tydlig struktur för samarbete som framkommit när flera marknadskontrollmyndigheter efterlyst tydligare strukturer för samarbete – både mellan varandra och med näringslivet.

Kommunen anser att samordningen inom AI-förordningen bör följas upp och utvärderas, med möjlighet till författningsreglering om det visar sig nödvändigt, även om utredningen inte föreslår det. Tydliga arbetsformer kan på sikt stärka samarbetet mellan berörda myndigheter. Även om utredningen föreslår att PTS leder samordningsfunktionen, bör det framgå att varje myndighet bidrar utifrån sitt ansvarsområde för att uppnå en effektiv och enhetlig marknadskontroll. Myndigheterna ska fortsatt arbeta självständigt med egen beslutanderätt, men formerna för samarbetet kan behöva utvecklas över tid.

9.5.2 Ansvar att samordna överlappande marknadskontrollärenden ***Andra alternativ som utredningen övervägt - förslag ny bestämmelse kring bindande avgörande***

Kommunen framhåller också vikten av en tydlig beslutsstruktur för att undvika förseningar när myndigheter har olika ståndpunkter. Kommunen föreslår därför att kompletteringslagen innehåller en bestämmelse som ger möjlighet att hänskjuta frågan till regeringen för bindande avgörande, om två eller fler marknadskontrollmyndigheter inte kan enas om vilken som ska handlägga ett visst marknadskontrollärende, även om vi liksom utredningen tror att myndigheter förväntas ta sitt ansvar och samarbeta.

9.5.3 Ansvar att stödja andra myndigheter med AI expertis

Kommunen stödjer utredningens förslag att Post- och telestyrelsen (PTS) utses till samordnande marknadskontrollmyndighet och gemensam kontaktpunkt enligt kompletteringslagen (kapitel 6), samt att övriga elva myndigheter utses som marknadskontrollmyndigheter. Kommunen delar bedömningen att PTS, med sitt huvudsakliga ansvar, behöver bygga upp bred och djup kompetens om AI-system och därmed också bör ha ett särskilt ansvar att stödja andra myndigheter i komplexa ärenden.

9.5.4 Ansvar för vägledning

Kommunen anser det lämpligt som utredningens förslag att PTS, som samordnande marknadskontrollmyndighet, ska ansvara för den huvudsakliga kontakten med allmänheten, åtgärder enligt artikel 62.1 b–d samt ge generell vägledning om AI-förordningen. Kommunen delar bedömningen att PTS bör fungera som en "en-väg-in"-portal för operatörer och allmänhet och ha ett särskilt ansvar att stödja övriga marknadskontrollmyndigheter med expertkunskap i komplexa ärenden. För att detta ska fungera i praktiken krävs ett effektivt informationsutbyte mellan myndigheterna.

9.9.2 Sekretess för de nationella behöriga myndigheternas verksamhet

När det gäller offentlighet och sekretess instämmer kommunen i utredningens bedömning att en ny bestämmelse bör införas i bilagan till OSF så att sekretess enligt 9 § gäller för utredning, tillståndsgivning och tillsyn enligt AI-förordningen och kompletteringslagen. Samtidigt bör sekretessen begränsas – beslut i marknadskontrollärenden ska undantas och uppgifter som rör människors hälsa, säkerhet, miljön eller redligheten i handeln ska lämnas ut om allmänintresset är tillräckligt starkt.

9.9.3 Sekretessbrytande bestämmelser

Kommunen stödjer även förslaget om sekretessbrytande bestämmelser för att möjliggöra effektiv samverkan mellan marknadskontrollmyndigheterna. Kompletteringsförordningen bör innehålla en bestämmelse som ålägger myndigheter att lämna uppgifter till varandra när det behövs för samordning, gemensam kontaktpunkt eller marknadskontroll enligt AI-förordningen och kompletteringslagen.

9.9.6 Sekretess för incidenthantering

Kommunen har inget att invända mot utredningens förslag att införa en ny bestämmelse i 18 kap. OSL om sekretess för uppgifter i incidentrapporter enligt artikel 73 i AI-förordningen samt för uppgifter om åtgärder som leverantören vidtagit med anledning av incidenten. Sekretessen ska gälla om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att skada leverantörens framtida verksamhet eller motverka syftet med åtgärden. För uppgifter i allmän handling föreslås sekretess i högst 40 år. Kommunen delar bedömningen att sekretessen bör omfatta alla uppgifter i incidentrapporten enligt artikel 73 och åtgärder som följer av en sådan incident, eftersom dessa är känsliga och rör allvarliga incidenter som kan påverka hälsa, säkerhet, miljö eller kritisk infrastruktur. Kommunen instämmer i utredningens bedömning att sekretessbestämmelsen för incidentrapportering enligt NIS 2-direktivet bör utformas med ett omvänt skaderekvisit. Detta innebär att uppgifter som omfattas av sekretess ska lämnas ut om det i det enskilda fallet står klart att utlämnande inte medför skada. Kommunen delar uppfattningen att denna modell ger ett starkt skydd för känsliga uppgifter samtidigt som den säkerställer insyn när det är möjligt.

Kapitel 12: Regulatoriska sandlådor för AI och testning under verkliga förhållanden

12.2.4 Ytterligare behandling av personuppgifter för utveckling av vissa AI-system i den regulatoriska sandlådan för AI

Vi ser positivt på att AI-förordningen öppnar för möjligheten att använda personuppgifter som samlats in för andra ändamål vid utveckling, träning och testning av AI-system inom ramen för regulatoriska sandlådor. Samtidigt måste denna möjlighet förenas med strikta skyddsmekanismer.

Detta är en viktig förutsättning för att kunna uppnå hög kvalitet och säkerhet i AI-lösningar, särskilt när syntetiska eller anonymiserade data inte är tillräckliga.

12.5.2 Tillgång till kunnig personal

Utredningen anger att ansvarig myndighet bör säkerställa tillgång till juridisk, teknisk och projekt-specifik kompetens för att driva regulatoriska sandlådor. Vi anser att detta är ett grundläggande krav för rättssäkerhet och effektivitet och bör därför formuleras som ett ska-krav.

Vår uppfattning är att flera kommuner saknar den fördjupade kompetens inom AI och juridik som behövs, vilket gör det avgörande att den ansvariga myndigheten har

en tvärvetenskaplig arbetsgrupp som kan ge stöd. Utan detta riskerar sandlådorna att bli otillgängliga för dessa kommuner vilket skapar ojämlikhet.

12.6.11 Avgifter för regulatoriska sandlådor för AI

Kommunen noterar att utredningen föreslår avgifter för deltagande i regulatoriska sandlådor. Detta riskerar att skapa skillnader mellan kommuner med olika ekonomiska förutsättningar. Kommuner med begränsade resurser kan få svårare att delta, vilket motverkar syftet att främja bred innovation och likvärdig utveckling.

Vi efterfrågar:

- En modell som säkerställer att avgifter inte blir ett hinder för mindre kommuner.
- Möjlighet till differentierade avgifter eller statligt stöd för kommunal medverkan.

12.8 Sekretessändringar i OSL – rättssäkerhet och praktisk tillämpning

Kommunen ser positivt på förslaget att införa nya sekretessbestämmelser i Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) för att underlätta informationsutbyte i regulatoriska sandlådor och vid AI-tillämpningar samtidigt som skyddet för personuppgifter upprätthålls. Detta för att bättre kunna skapa förutsättningar för innovation och samarbete.

Vi noterar att vägledning om hur dessa bestämmelser ska tillämpas i relation till offentlighetsprincipen och dataskyddsförordningen (GDPR) inte ingår i uppdraget men ser ett stort behov att sådan tas fram.

Avslutande reflektioner över Sveriges och EU:s inflytande på global AI-styrning.

Att få styrningen av AI rätt är en av vår tids mest avgörande utmaningar och kräver ömsidigt lärande baserat på de erfarenheter och goda metoder som växer fram i olika jurisdiktioner världen över.

Höörskommun vill därmed avslutningsvis lyfta Sveriges viktiga roll inom AI-området. Genom att kombinera tekniskt deltagande (SIS, ISO/IEC, CEN/CENELEC), internationell diplomati (EU-kontor, Europarådet, OECD) och etiskt ledarskap (UNESCO, OECD) kan Sverige och EU effektivt forma framtida AI-standarder.

Sverige har en roll i att forma internationella AI-standarder. Genom att kombinera:

- Teknisk standardisering: Aktivt deltagande i Svenska institutet för standarder (SIS), Internationella standardiseringsorganisationen/Den internationella elektrotekniska kommissionen (ISO/IEC) och europeiska organ som Europeiska standardiseringskommittén (CEN) och Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering (CENELEC) för att utveckla harmoniserade standarder för högrisk-AI.

- Internationell diplomati: Samarbeta via EU AI Office och globala forum som G7, G20, OECD, Global Partnership on Artificial Intelligence (GPAI) och FN för att driva frågor om riskhantering, transparens och mänsklig tillsyn.
- Etiskt ledarskap: Främja UNESCO:s rekommendationer om AI-etik och OECD:s AI-principer som stödjer mänskliga rättigheter och demokratiska värden.

Det krävs ömsesidigt lärande mellan länder och fokus på mellanmännsliga relationer för att undvika teknik som underminerar mänsklig empati. Sverige bör, tillsammans med EU, driva strategiska frågor om etiska och demokratiska ramverk och säkerställa god implementering av AI-förordningen.

Beslutsunderlag

1. Höörskommuns yttrande gällande Anpassningar till AI-förordningen, säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation SOU 2025:101, 2026-01-20.
2. Anpassningar till AI-förordningen, säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation SOU 2025:101.
3. Remissmissiv, Betänkandet Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101), 2025-11-11.

Beslutet ska skickas till

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast den 23 februari 2026. Svaren bör lämnas per e-post till fi.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till fi.ofa.dof.remissier@regeringskansliet.se. Ange diarienummer Fi2025/01969 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Björn Wassholm
Digitaliseringschef

Agneta Johansson
Nämndsekreterare/Systemförvaltare

Glenn Kvist
Digitaliseringsstrateg